

Επισιτιστική ανασφάλεια σε περιόδους κρίσης. Επιπτώσεις στην διατροφική πρόσληψη ευαίσθητων ομάδων και δράσεις αντιμετώπισης

Μαρία Καψοκεφάλου

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

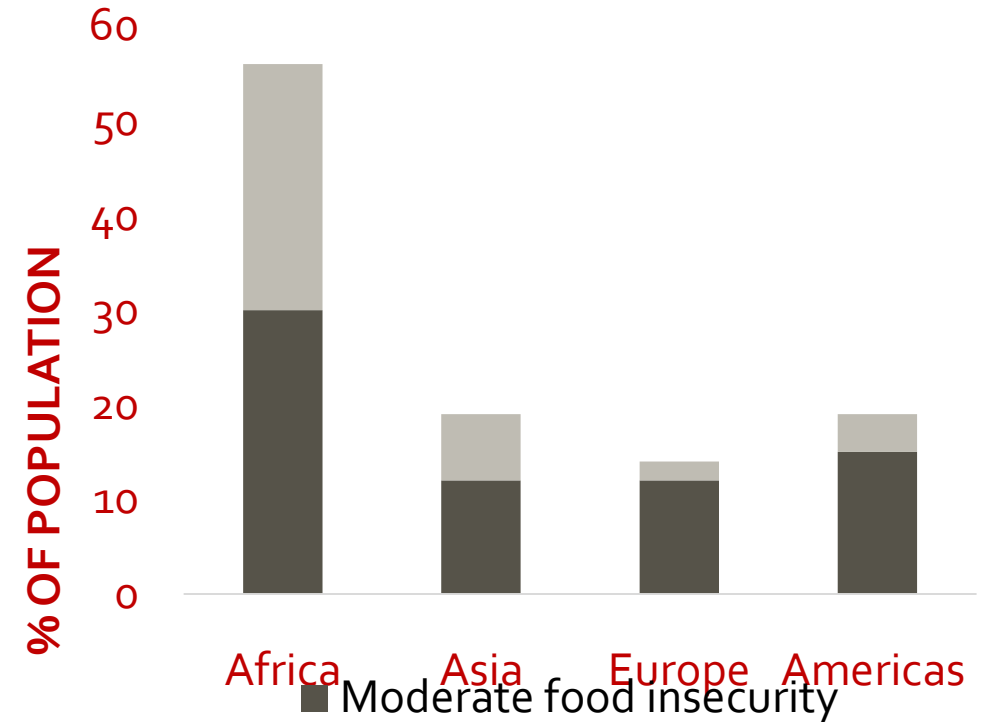
The Food Insecurity Experience Scale

FOOD INSECURITY BASED ON THE FIES: WHAT DOES IT MEAN?

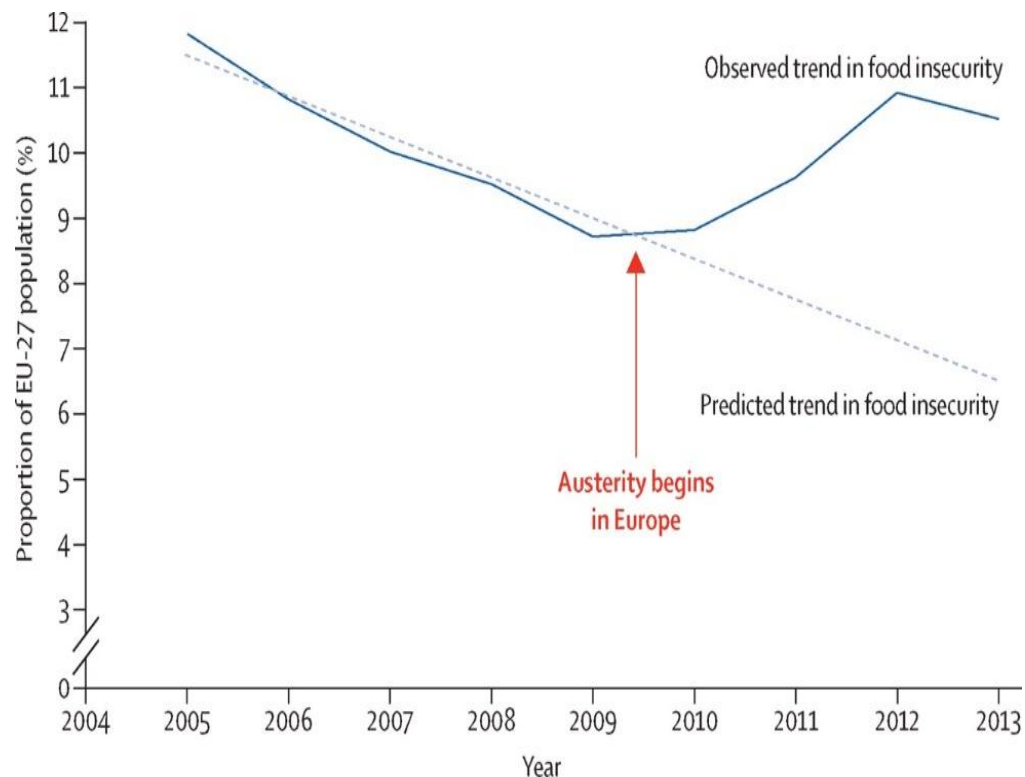
SOURCE: Created by FAO Statistics Division for this report.

Επισιτιστική ανασφάλεια διεθνώς

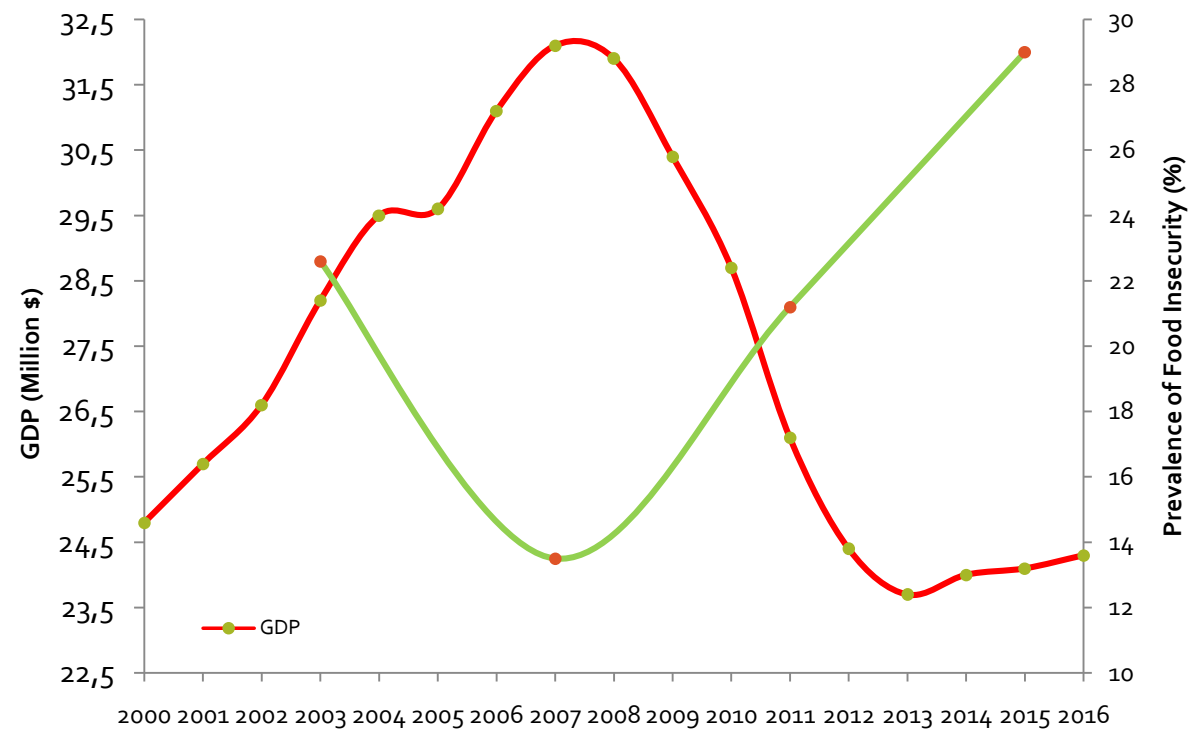

Επισιτιστική ανασφάλεια *

Στην Ευρώπη

Στην Ελλάδα

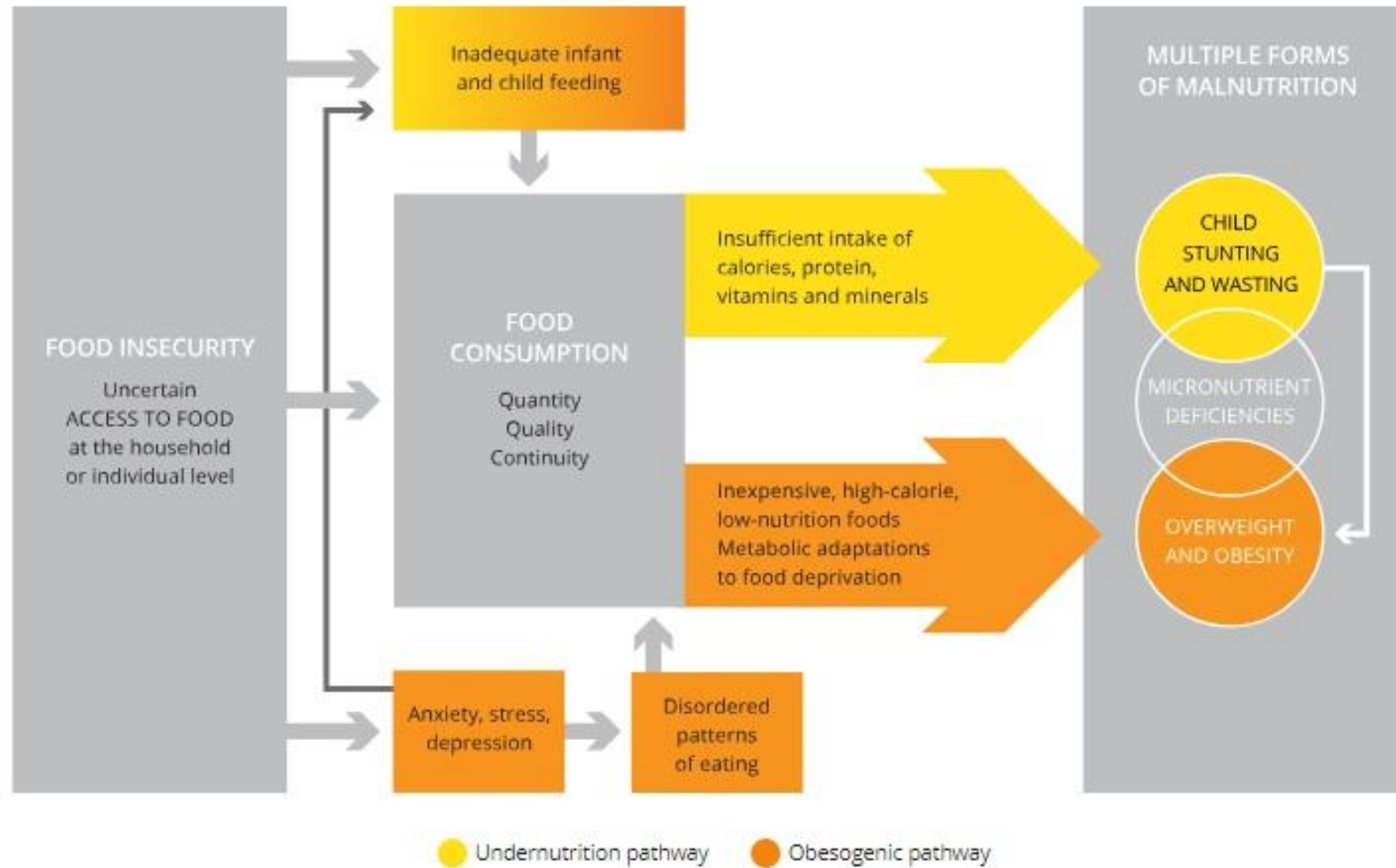

*κοινός τρόπος μέτρησης: η μη επαρκής πρόσβαση σε πηγή πρωτεΐνης (π.χ. κρέας, όσπρια) κάθε δεύτερη ημέρα.

Rising food insecurity in Europe, Loopstra, Rachel et al. (2016), The Lancet, 385:9982

FAO Stats & European Quality of Life Survey, 2017

Pathways from inadequate food access to multiple forms of malnutrition

Source: Created by FAO Statistic Division for this report

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΤΟΜΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΥΑΛΩΤΩΝ;

Αντώνης Βλασσόπουλος, Όλγα Μαλισόβα, Εμμανουέλα Μαγριπλή, Άλεξ
Πέπα, Κωνσταντίνα Φιλίππου, Ελένη Χατζηβάγια

«Αξιολόγηση του επιχειρησιακού προγράμματος Ι «επισιτιστικής και βασικής
υλικής συνδρομής για το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους
(TEBA/FEAD)»

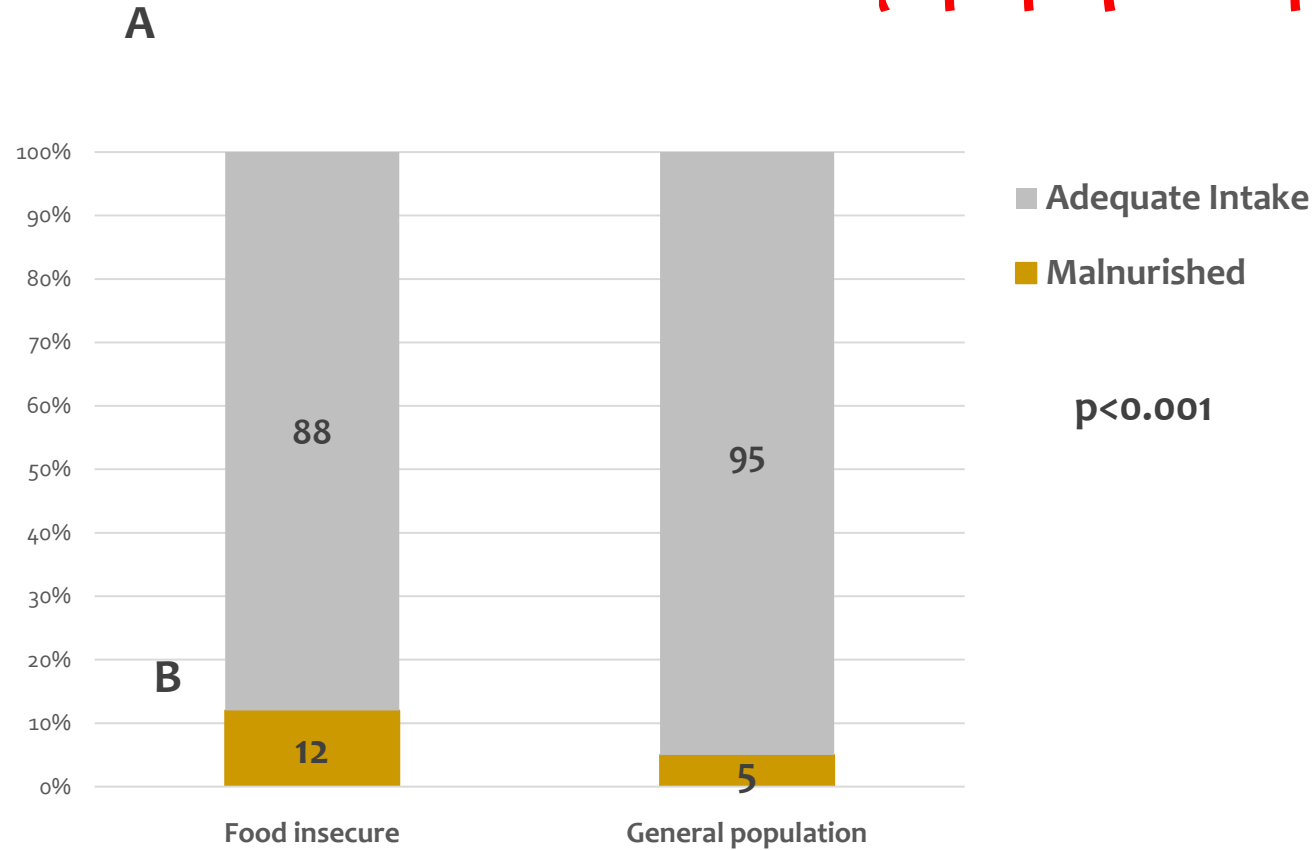
Ποια είναι τα διατροφικά χαρακτηριστικά ατόμων οικονομικά ευάλωτων;

1. Υψηλά ποσοστά υπέρβαρων και παχύσαρκων

	Food insecure N=499	General population N=545	p ^b
<u>BMI categories (%)</u>			<0.001
Underweight (<18 kg/m ²)	1.7%	2.4%	
Normal (18 -24,9 kg/m ²)	28.8%	42.1%	
Overweight (24,9 – 29,9 kg/m ²)	44.0%	37.5%	
Obese (>29,9 kg/m ²)	25.4%	18.0%	

Ποια είναι τα διατροφικά χαρακτηριστικά
ατόμων οικονομικά ευάλωτων;

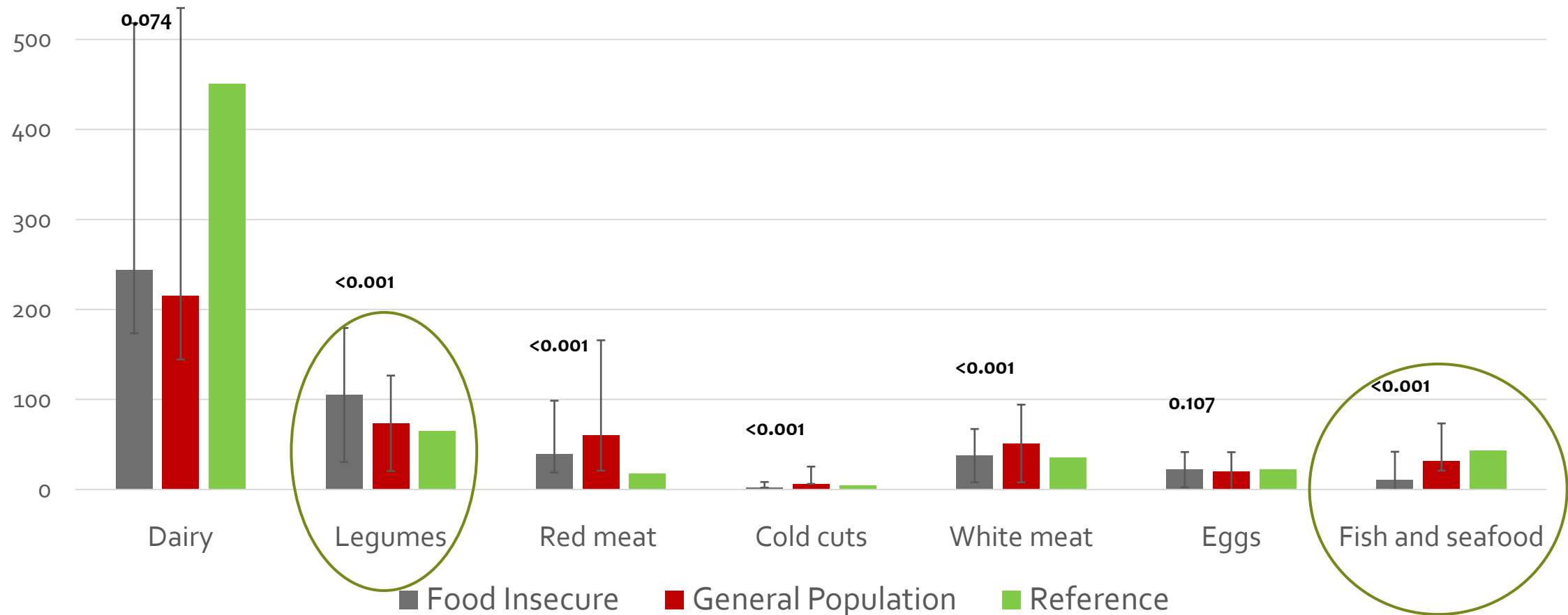
2. Χαμηλή πρόσληψη πρωτεΐνης

Protein malnutrition percentages
(defined as $\leq 0,75\text{gr/kg}$ body-weight)

Ποια είναι τα διατροφικά χαρακτηριστικά των οικονομικά ευάλωτων ομάδων;

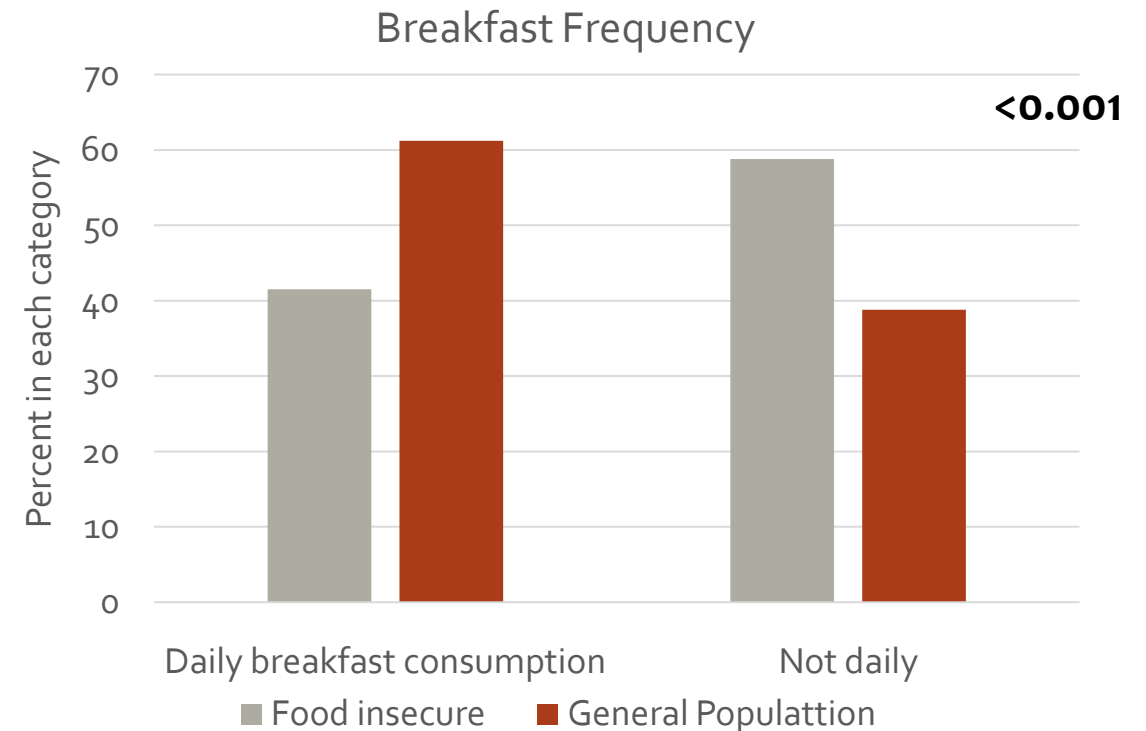
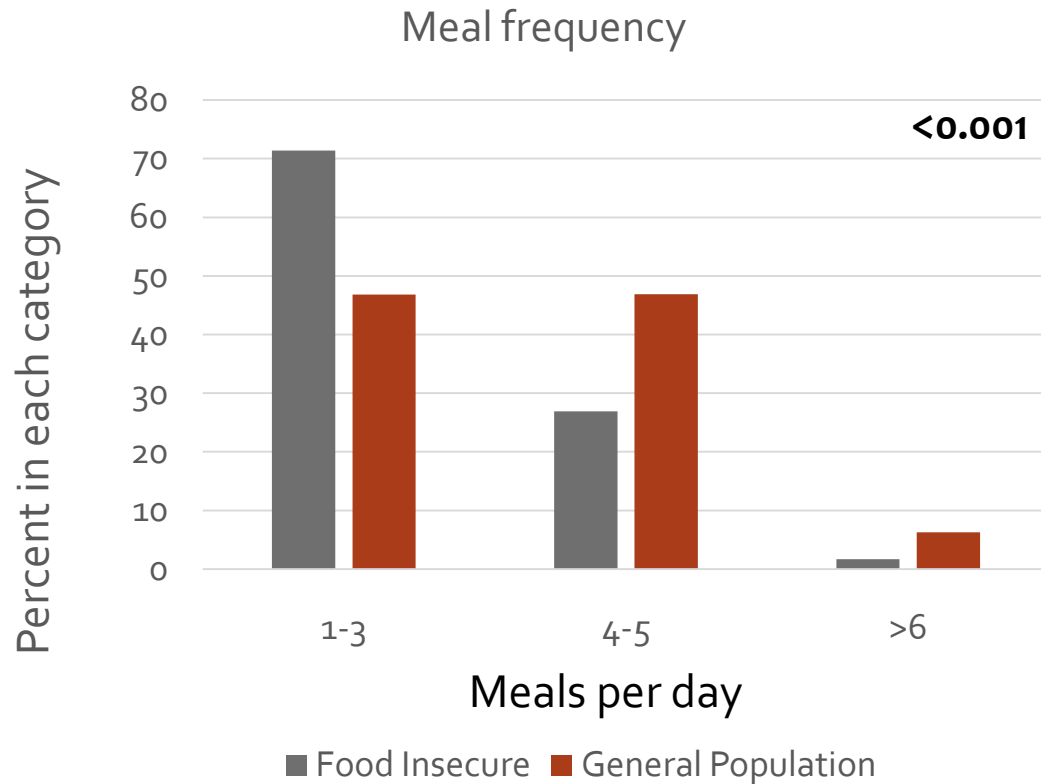
3. Πρωτεΐνη κυρίως από όσπρια. Λιγότερο κρέας. Σχεδόν καθόλου ψάρι

Consumption of Protein Sources Food Groups in gr/day in comparison with the recommendations of Greek Food-Based Dietary Guidelines

Ποια είναι τα διατροφικά χαρακτηριστικά των οικονομικά ευάλωτων ομάδων;

4. Λιγότερα γεύματα ημερησίως. Παράλειψη πρωϊνού.

Percent of meals per day and breakfast frequency consumption comparison between Food Insecure (FEAD recipients) and General Population

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΔΟΜΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΩΝ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ;

Laura Lawson, Salome Papaspyrou, Virginia Quick, Meredith Taylor, Ethan
Schoolman, Ken Karamichael, Maria Kapsokefalou

(Food Security Study, Rutgers University, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών)

Where is food aid operationalized?

EU / National programs

- FEAD – direct aid for most deprived
- Ministry of Social Solidarity (school meals, voucher program)

Regional and Municipal level

- Municipal soup kitchens, social pantries, and other programs
- Organizations that connect excess food with those who need it (Food Banks, NGOs)
- Industries / grocery store programs

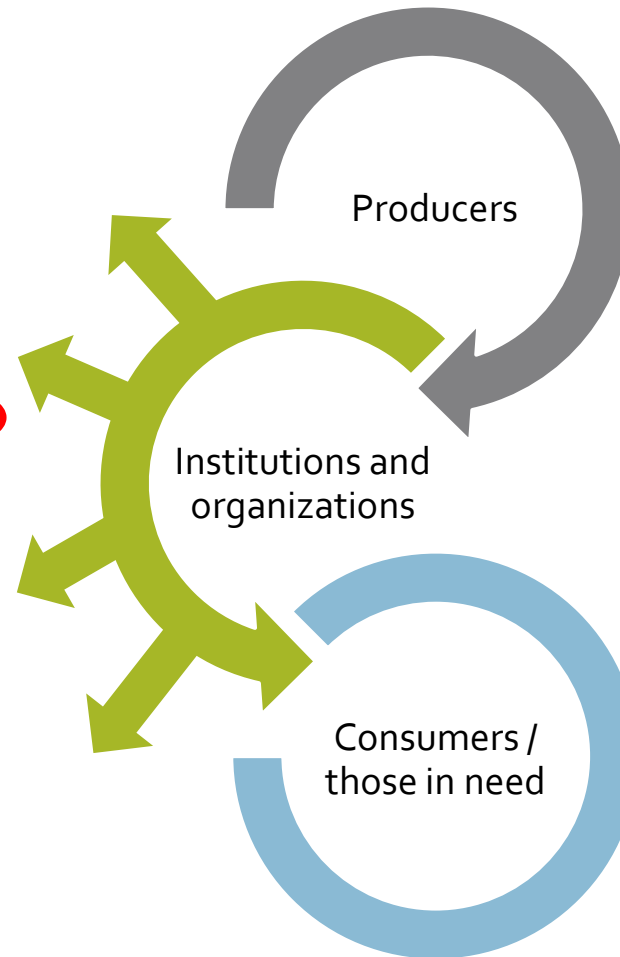
Local and informal

- Church soup kitchens and pantries
- Service organizations who have added food to their list of services
- Social solidarity

Individual

- Community garden

Who provides it?

What types of food aid?

Direct production

- Farming
- Urban agriculture
- Industry

Food Reclamation

- Field - gleaning
- Warehouse
 - Nonperishable food collection
 - Perishable food rescue and salvage
- Table - Food salvage

Direct aid

- Packaged foods
- Prepared foods
- Soup Kitchens
- Commissaries serving institutional meals

Consumer choice

- Cash, vouchers, and alternative currency
- Individual strategies (i.e. Farmers' Market left overs)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΡΟΥΣ (ΤΕΒΑ)

Αντώνης Βλασσόπουλος, Όλγα Μαλισόβα, Εμμανουέλα Μαγριπλή Άλεξ
Πέπα, Κωνσταντίνα Φιλίππου, Ελένη Χατζηβάγια, Μαρία Καψοκεφάλου

«Αξιολόγηση του επιχειρησιακού προγράμματος Ι «επισιτιστικής και βασικής υλικής συνδρομής
για το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους (ΤΕΒΑ/FEAD)»

Υλοποίηση του ΤΕΒΑ στην Ελλάδα

57 Κοινωνικές Συμπράξεις σε όλη τη χώρα

Παρεχόμενη Βοήθεια σε

- ✓ Τρόφιμα
- ✓ Είδη Προσωπικής Υγιεινής
- ✓ Ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη και συμβουλευτική.

2 τρόποι διαμοιρασμού:

- Κεντρικές Προμήθειες
- Αποκεντρωμένες Προμήθειες

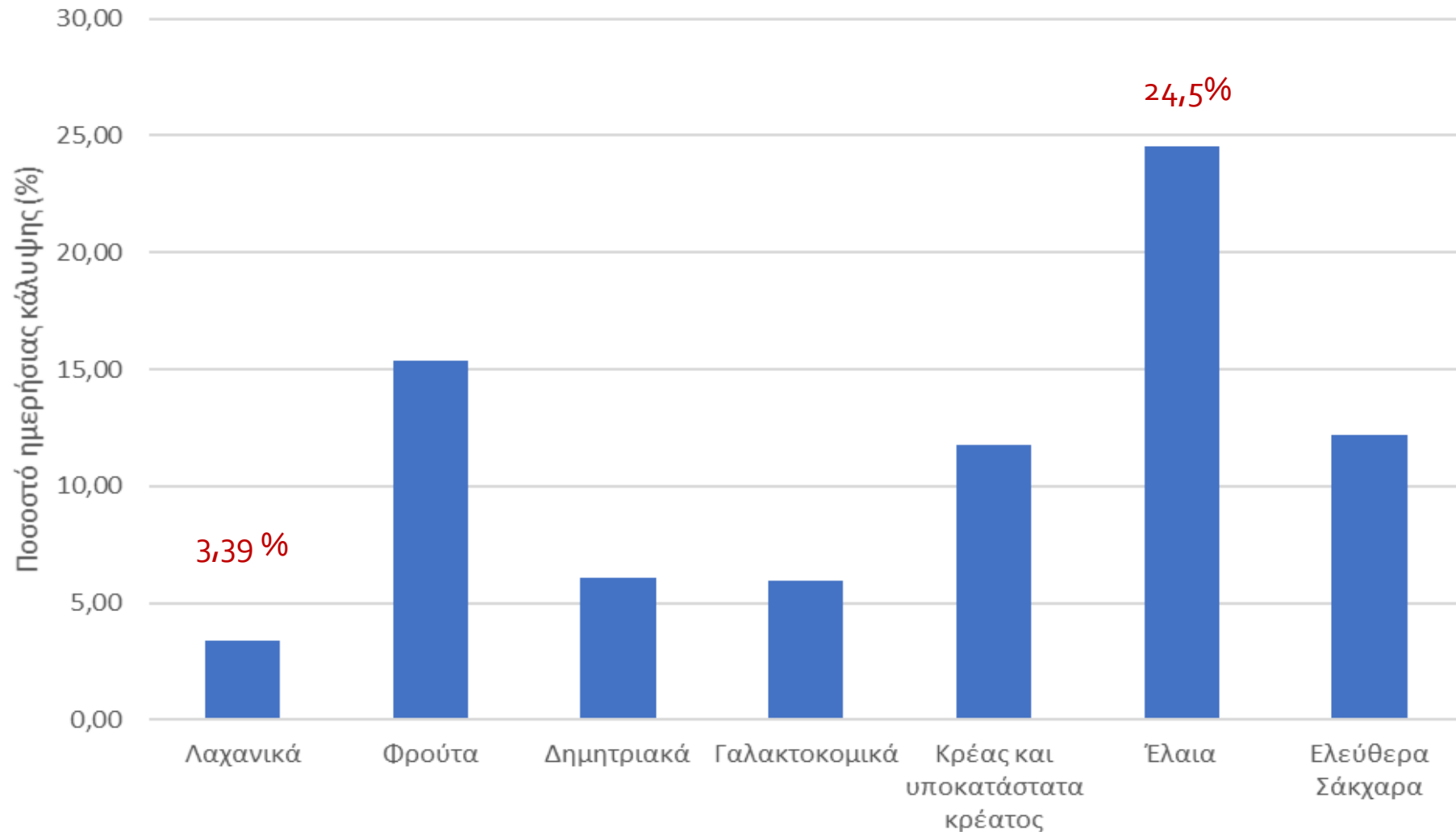
Ωφελούμενοι: Άτομα που λαμβάνουν Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης.

Παρεχόμενα Τρόφιμα

	Κεντρικές Προμήθειες	Αποκεντρωμένες Προμήθειες
Φρούτα	Πορτοκάλια, Μήλα	Ακτινίδια, Ροδάκινα Κομπόστα, Μαρμελάδα
Λαχανικά	Λάχανο Συμπυκνωμένος Χυμός Ντομάτας	Καρότα, Κολοκύθια, Ντομάτες, Μελιτζάνες, Κρεμμύδια
Δημητριακά/ Σιτηρά/Αμυλούχα Λαχανικά Γαλακτοκομικά	Μακαρόνια	Ρύζι, Αλεύρι, Cornflakes, Πατάτες, Παξιμάδι
Κρέας & Υποκατάστατα	Φέτα, Γάλα (εβαπορέ) Κοτόπουλο, Χοιρινό, Μοσχάρι, Φασόλια, Φακές	Γραβιέρα/Τυρί ημίσκληρο Γαλοπούλα, Κοτόσουπα
Έλαια	Ελαιόλαδο	Μαργαρίνη, Ηλιέλαιο, Ελιές Πράσινες
Ελεύθερα Σάκχαρα	Ζάχαρη	Μέλι

Κάλυψη των ημερήσιων αναγκών ανά κατηγορία τροφίμων (Κεντρικές Προμήθειες και Αποκεντρωμένες Προμήθειες)

Υπολογισμός του ποσοστού κάλυψης αναγκών με βάση τις διατροφικές συστάσεις του ΠΟΥ

ΦΡΟΝΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΠΑΙΔΙΩΝ «ΣΧΟΛΙΚΑ ΓΕΥΜΑΤΑ»

Πωλ Φαρατζιάν, Άλεξ Πέπα, Όλγα Μαλισόβα, Μαρία Καψοκεφάλου

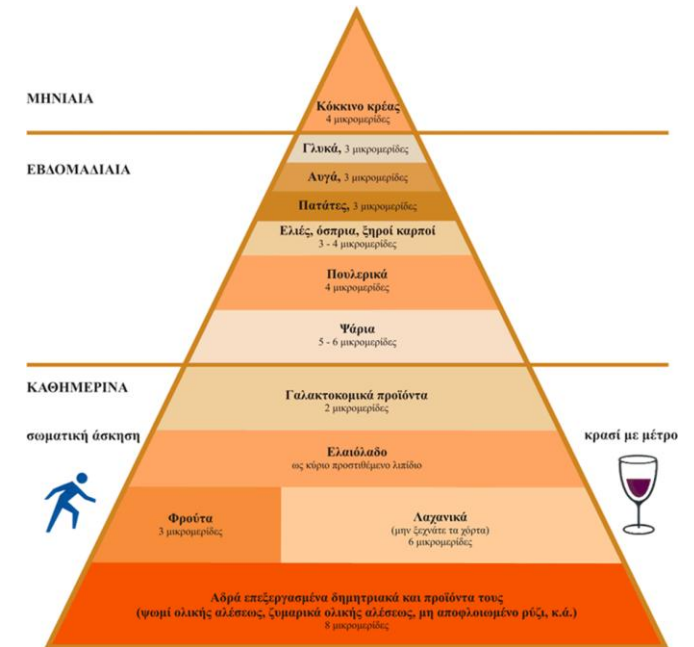
«Αξιολόγηση του προγράμματος «Σχολικά Γεύματα»»

Σχεδιασμός δεκαπενθήμερου διαιτολογίου

(Π. Φαρατζιάν, Α. Πέπα)

Χαρακτηριστικά των γευμάτων

- Πλήρη ως προς τη παροχή πρωτεϊνών, υδατανθράκων και λιπαρών
- Πυκνά σε άλλα θρεπτικά συστατικά
- Ποικιλία τροφίμων
- Προσκόλληση στο μοντέλο της Μεσογειακής Διατροφής
- Επιλογές τροφίμων σύμφωνα με τη διαθεσιμότητα, την εποχικότητα τους και την τοπική παραγωγή

Αξιολόγηση του προγράμματος «Σχολικά Γεύματα»

- Το 35% των παιδιών (27% των αγοριών και το 42% των κοριτσιών) υιοθετεί το πρότυπο της Μεσογειακής Διατροφής.
- Τα ποσοστά αυτά είναι τουλάχιστον τριπλάσια από αυτά που δείχνουν άλλες μελέτες για παιδιά στην Ελλάδα.

ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Περίπου δέκα χρόνια μετά την έκρηξη της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, επισημαίνονται διαφορές στην διατροφική πρόσληψη των οικονομικά ευάλωτων ομάδων.

Το διπλό βάρος του υποσιτισμού γίνεται εμφανές στους ευάλωτους πληθυσμούς, παρά το γεγονός ότι εγγράφονται σε πρόγραμμα επισιτιστικής βοήθειας, γεγονός που υποδηλώνει την ανάγκη βελτίωσης της εθνικής πολιτικής ή / και της εφαρμογής της.

Προτείνουμε την αύξηση φρούτων και λαχανικών, δημητριακών ολικής αλέσεως, ψαριών η/και θαλασσινών και μείωση των πρόσθετων σακχάρων στις διανομές του ΤΕΒΑ.

Προτείνουμε να δοθεί έμφαση στην πρόσληψη πρωϊνού στον μελλοντικό σχεδιασμό προγραμμάτων.

Τα προγράμματα σίτισης στα σχολεία έχουν πολλαπλά οφέλη.